

RAQAMLI JURNALISTIKA VA UNING AN'ANAVIY JURNALISTIKAGA TA'SIRI

Abdullayeva Yulduz Abdurahmon qizi
Jizzax viloyati Zarbdor tumani Navoiy MFY
Zarafshon ko'chasi 40 – uy

Annotatsiya: Ushbu maqolada raqamli jurnalistika va uning an'anaviy jurnalistikaga ta'siri tahlil qilinadi. Raqamli jurnalistika axborotni tez va interaktiv tarzda tarqatishga imkon beradi, bu esa o'quvchilar bilan aloqani kuchaytiradi. An'anaviy usullardan farqli ravishda, raqamli platformalar yangiliklarni real vaqt rejimida yetkazish imkoniyatini yaratadi. Maqolada raqamli jurnalistikaning xususiyatlari, ta'siri va ishonchlilik muammolari ko'rib chiqiladi. Xulosa qilib, raqamli va an'anaviy jurnalistika o'rtasidagi uyg'unlik zamonaviy axborot tarqatish jarayonida muhim ahamiyatga ega.

Kalit so'zlar: Raqamli jurnalistika, an'anaviy jurnalistika, axborot tarqatish, interaktivlik, ijtimoiy tarmoqlar, axborot ishonchliligi, tezkor yangiliklar, o'quvchilar aloqasi, multimedia, axborot iste'moli, raqobat, jurnalistika xususiyatlari, zamonaviy axborot muhit, o'zgarishlar, jurnalistikaning kelajagi.

Kirish

Raqamli jurnalistika bugungi kunda axborot tarqatish jarayonida muhim rol o'ynaydi. Internetning keng tarqalishi, mobil qurilmalar va ijtimoiy tarmoqlar raqamli jurnalistikani rivojlantirib, an'anaviy jurnalistika usullarini yanada rivojlantirishga imkon yaratdi. Raqamli muhitda yangiliklar va axborotlar tezda tarqatilmoqda, bu esa o'quvchilarga yangiliklardan bir zumda xabardor bo'lish imkonini beradi. An'anaviy jurnalistika, odatda, bosma nashrlar (gazetalar, jurnallar) va efir (televidenie, radio) orqali amalga oshiriladi. Bu usullar ko'pincha bir tomonlama axborot tarqatishga asoslangan bo'lsa, raqamli jurnalistika interaktivlikni ta'minlaydi. O'quvchilar nafaqat axborot olish, balki uning ustida fikr bildirish, baham ko'rish va muhokama qilish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Shunday qilib, raqamli jurnalistika kommunikatsiya jarayonini yangilab, axborot iste'molini osonlashtiradi. Biroq, raqamli jurnalistika o'ziga xos muammolarni ham keltirib chiqaradi. Axborotning tez tarqatilishi noto'g'ri ma'lumotlarning tarqalishi va ishonchlilikka putur etkazishi mumkin. Shuningdek, raqamli platformalarda raqobat kuchaygan sari, an'anaviy jurnalistika o'z o'rnini saqlab qolish uchun yangilanish va moslashuv zaruriyatini his qilmoqda. Bu jarayonlar axborot iste'moli, sifat va ishonchlilik kabi masalalarga yangi yondashuvlarni talab etadi.

Ushbu maqolada raqamli jurnalistikaning an'anaviy jurnalistikaga ta'siri, uning xususiyatlari va zamonaviy axborot muhitidagi o'zni batafsil tahlil qilinadi. Raqamli jurnalistikaning afzalliklari va chaqiriqlari o'rganilib, ularning an'anaviy axborot tarqatish usullariga qanday ta'sir ko'rsatishi haqida fikrlar bildiriladi. Maqola, shuningdek, raqamli va an'anaviy jurnalistika o'rtasidagi uyg'unlikning ahamiyatini ko'rsatadi, bu esa zamonaviy jurnalistikaning kelajagi uchun muhim ahamiyatga ega.

Materiallar va usullar

Raqamli jurnalistika va an'anaviy jurnalistika o'rtasidagi farqlar va tendentsiyalarni ko'rsatish uchun quyidagi statistik ma'lumotlar keltirilgan:

Raqamli axborot iste'moli: 2023-yilga kelib, global internet foydalanuvchilari soni 5.07 milliarddan oshdi, bu esa global aholini 63% ni tashkil qiladi. Ushbu raqam raqamli kontentga bo'lgan talabni oshirishda muhim omil hisoblanadi. Shu yilda o'quvchilarning 68% dan ortig'i yangiliklarni onlayn manbalardan oladi, bu esa raqamli jurnalistikaning o'sishini ko'rsatadi.

Ijtimoiy tarmoqlar va axborot tarqatish: Facebook va Twitter kabi ijtimoiy tarmoqlar orqali axborot tarqatish 2023-yilda 50% ga oshdi, bu esa raqamli platformalar orqali yangi ma'lumotlarni tarqatish imkoniyatini yanada oshirdi. Ijtimoiy tarmoqlarda yangiliklarga oid maqolalar va postlar, o'quvchilar tomonidan tezda baham ko'riladi va muhokama qilinadi, bu esa axborotning keng tarqalishiga sabab bo'ladi.

An'anaviy jurnalistika: 2022-yilda bosma nashrlarning obunachilari soni 2021-yilga nisbatan 8% ga kamaydi. Bu raqam an'anaviy axborot kanallari uchun jiddiy tahdid hisoblanadi. Televizion yangiliklar ko'rish darajasi ham pasaymoqda, 2022-yilga kelib, 18-34 yoshdagi insonlar orasida televizor orqali yangiliklar tomosha qilish 25% ga kamaydi.

Raqamli jurnalistika o'sishi: Raqamli nashrlar uchun reklama xarajatlari 2022-yilda 30% ga oshdi, bu esa raqamli jurnalistikaga bo'lgan qiziqishning oshayotganini ko'rsatadi. Raqamli jurnalistikada multimedia kontent (video, grafikalar va interaktiv hikoyalar) foydalanilishi 2023-yilda 45% ga oshdi, bu esa o'quvchilarni jalb qilishda muhim rol o'ynaydi.

O'zbekiston statistikasi: 2023-yil boshida O'zbekistonda internet foydalanuvchilari soni 27 milliondan oshdi, bu esa aholi sonining 80% dan ko'pini tashkil etadi. O'zbekistonda ijtimoiy tarmoqlar orqali yangiliklarga kirish darajasi 2022-yilda 60% ga yetdi, bu esa raqamli jurnalistikaning rivojlanishini ko'rsatadi.

Ushbu ma'lumotlar raqamli va an'anaviy jurnalistika o'rtasidagi o'zgarishlarni, tendentsiyalarni va kelajakda kutayotgan rivojlanishlarni ko'rsatadi. Raqamli platformalarning ommalashuvi, axborot iste'molining o'zgarishi va ijtimoiy tarmoqlarning roli, jurnalistika sohasida yangi strategiyalar va yondashuvlarni ishlab chiqishni talab qiladi.

Natijalar va muhokama

Ushbu maqolada raqamli jurnalistika va uning an'anaviy jurnalistikaga ta'sirini o'rganish orqali bir qancha muhim natijalar va xulosalar keltirildi.

Natijalar

Axborotning tezligi va samaradorligi: Raqamli jurnalistika an'anaviy usullarga nisbatan axborotni tezroq tarqatish imkonini beradi. Yangiliklar onlayn platformalarda bir zumda tarqaladi, bu esa o'quvchilarga real vaqt rejimida yangiliklardan xabardor bo'lish imkonini yaratadi.

Interaktivlik: Raqamli platformalarda o'quvchilar axborot bilan faqat passiv ravishda tanishmasdan, balki o'z fikrlarini bildirish, muhokama qilish va kontentga ta'sir o'tkazish

imkoniyatiga ega. Bu interaktivlik jurnalistika jarayonini yangilaydi va o'quvchilarning jalb etilish darajasini oshiradi.

Ijtimoiy tarmoqlarning roli: Ijtimoiy tarmoqlar raqamli jurnalistikaning tarqalishida muhim rol o'ynaydi. O'quvchilar axborotni tezda baham ko'rish orqali uning tarqalishiga hissa qo'shadilar. Bu jarayon, shuningdek, ijtimoiy tarmoqlarda noto'g'ri ma'lumotlarning tez tarqalishiga ham olib kelishi mumkin.

Ishonchlilik muammolari: Raqamli jurnalistikada axborot ishonchliligini ta'minlash murakkab vazifa bo'lib qolmoqda. Tezkor tarqatish jarayoni noto'g'ri yoki manipulyatsiyalangan ma'lumotlarning tarqalishiga sabab bo'lishi mumkin, bu esa jamoatchilikning media resurslariga bo'lgan ishonchini pasaytiradi.

An'anaviy jurnalistikaning evolyutsiyasi: An'anaviy jurnalistika raqamli o'zgarishlarga javob berish va o'z usullarini yangilash zaruriyatini his qilmoqda. Ko'plab an'anaviy nashrlar raqamli platformalarda o'z mavjudligini saqlab qolish uchun onlayn nashrlar va ijtimoiy tarmoqlarni faol foydalanishga o'tmoqda.

Muhokama

Raqamli jurnalistika va an'anaviy jurnalistika o'rtasidagi o'zaro ta'sir va farqlar zamonaviy axborot muhitining muhim jihatidir. Raqamli jurnalistika, o'zining tezligi va interaktivligi bilan, o'quvchilarni jalb etishda yangi imkoniyatlar yaratadi. Biroq, bu jarayonlarda ishonchlilikni ta'minlash, axborotni tekshirish va sifatni saqlash muhim ahamiyatga ega.

Shu bilan birga, raqamli va an'anaviy jurnalistika o'rtasida birlashuv va hamkorlik yo'llari izlanishi lozim. Raqamli formatda yangiliklarni tarqatish usullari an'anaviy nashrlarning tajribasidan foydalanishi va sifatni oshirishda yordam berishi mumkin. Bunday uyg'unlik zamonaviy jurnalistikaning kelajagini belgilaydi va axborotning sifatini saqlab qolish uchun muhim ahamiyatga ega.

Kelajakda, raqamli jurnalistika va an'anaviy jurnalistika o'rtasidagi munosabatlar yanada chuqurlashishi kutilmoqda. Bu o'zgarishlar zamon talablariga moslashishga yordam beradi va axborot tarqatish jarayonida yangi yondashuvlarni talab etadi. Shuningdek, jurnalistlar va media tashkilotlari axborot ishonchliligini ta'minlash, innovatsion yondashuvlar va texnologiyalardan foydalanishni rivojlantirish zarurati borligini anglab etishlari kerak.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, raqamli jurnalistika va an'anaviy jurnalistika o'rtasidagi o'zaro ta'sir va farqlar zamonaviy axborot muhitida muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqola orqali raqamli jurnalistikaning tezligi, interaktivligi va ijtimoiy tarmoqlardagi roli, shuningdek, axborot ishonchliligi muammolari tahlil qilindi. Raqamli jurnalistika o'quvchilarni jalb etishda yangi imkoniyatlar yaratmoqda, ammo bu jarayonda noto'g'ri ma'lumotlarning tarqalishi xavfini ham oshirmoqda. An'anaviy jurnalistika esa raqamli o'zgarishlarga moslashishga va o'z usullarini yangilashga muhtoj. O'zaro hamkorlik va yangi yondashuvlar izlanishi zamonaviy jurnalistikaning kelajagini belgilashda muhim rol o'ynaydi. Shunday qilib, raqamli va an'anaviy jurnalistika o'rtasida uyg'unlik va innovatsiyalarni qo'llash axborot tarqatish jarayonining sifatini oshirishga yordam beradi.

Kelajakda, jurnalistlar va media tashkilotlari axborot ishonchliligini ta'minlash, yangiliklarni tarqatishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish va o'quvchilar bilan samarali aloqalar o'rnatish zarurligini anglab etishlari lozim. Bu jarayonlar jamoatchilikning axborotga bo'lgan ishonchini saqlab qolish va yangiliklarning sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullayeva. M. (2021). **Raqamli jurnalistika: muammolar va istiqbollar**. Toshkent: O'zbekiston davlat nashriyoti.
2. Asimov. B. (2020). **An'anaviy va raqamli jurnalistika: farqlar va o'xshashliklar**. *Jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar*, 3(2), 45-58.
3. G'ulomov. X. (2022). **Ijtimoiy tarmoqlar va zamonaviy jurnalistika**. *O'zbekiston jurnali*, 6(4), 12-20.
4. Karimova. S. (2023). **Raqamli axborot iste'moli: tendentsiyalar va xususiyatlar**. *Jurnalistika va axborot texnologiyalari*, 1(1), 34-41.
5. Nurmurodov. D. (2021). **Jurnalistika va innovatsiyalar: raqamli muhitda ishlash**. Toshkent: O'zbekiston matbuoti.
6. Rahmonov. M. (2022). **An'anaviy jurnalistika va raqamli o'zgarishlar**. *Jurnalistika tadqiqotlari*, 5(3), 67-75.
7. Xudoyberdiyeva. L. (2020). **Raqamli media va o'zbek jurnalistikasi: kelajak istiqbollari**. *O'zbek matbuoti va raqamli iqtisodiyot*, 2(1), 22-29.